

जपान

वाऱ्याशी बोलणारा फोन

जपानमध्ये एका माळ्याने टेकडीवर तारा नसलेला एक फोन ठेवला. मग 30,000 पेक्षा जास्त लोक तो वापरायला आले.

कुठे ओत्सुची, इवाते

कोण इतारू सासाकी, एक बाग डिझायनर, आणि त्यांच्या बागेत आलेले हजारो लोक

केव्हा 2010 ते आजपर्यंत

4 मिनिटांचे वाचन

गोष्ट

ओत्सुची हे जपानच्या ईशान्य किनाऱ्यावरचं मच्छीमारांचं एक छोटं शहर आहे, टोकियोपासून सुमारे 500 किमी दूर. खाडीच्या वरच्या एका टेकडीवर इतारू सासाकी नावाचे गृहस्थ एका मोठ्या बागेची काळजी घेतात. बागा डिझाइन करणं हेच त्यांचं काम आहे.

2010 मध्ये त्यांच्या चुलतभावाचा कर्करोगाने मृत्यू झाला. सासाकी जणू तिथेच अडकून पडले. त्यांना त्यांच्या गप्पांची आठवण यायची, आणि अजूनही काही गोष्टी सांगायच्या राहिल्या होत्या.

म्हणून त्यांनी थोडं विचित्र काम केलं. त्यांनी आपल्या बागेत एक जुना पांढरा फोन बूथ उभा केला. आत फिरवायच्या डायलचा एक काळा फोन ठेवला. तो कशालाही जोडलेला नव्हता.

ते म्हणाले की त्यांचे शब्द साध्या फोन लाइनने जाऊ शकत नव्हते, म्हणून ते “वाऱ्यासोबत पोहोचावेत” अशी त्यांची इच्छा होती.

इतारू सासाकी, जपानच्या NHK ला

त्यांनी त्याला नाव दिलं काझे नो देनवा: वाऱ्याचा फोन. काही महिने फक्त सासाकी होते, बूथ होता, आणि समुद्र होता.

मग लाट आली

11 मार्च 2011 रोजी जपानमध्ये एक प्रचंड भूकंप झाला, आणि त्यानंतर त्सुनामी आली. ओत्सुची जवळजवळ पुसलं गेलं. शहरातल्या दर दहापैकी सुमारे एक व्यक्तीचा मृत्यू झाला किंवा ती बेपत्ता झाली.

हजारो कुटुंबांनी कोणत्याही इशान्याशिवाय आपलं माणूस गमावलं. अनेकांना कधीच मृतदेह मिळाला नाही. अनेकांना कधीच निरोप घेता आला नाही.

सासाकींना ही भावना माहीत होती. फोन वापरू इच्छिणाऱ्या प्रत्येकासाठी त्यांनी आपली बाग खुली केली. त्यांनी त्याच्याजवळ एक वही ठेवली, म्हणजे लोक बोलण्यासोबत लिहूही शकतील.

कुठेही न जाणारे कॉल

लोक येऊ लागले. आधी ओत्सुचीतून, मग संपूर्ण जपानमधून. काही जण तासन्तास गाडी चालवून आले. ते आत जायचे, दार बंद करायचे, आणि तोंडपाठ असलेला नंबर फिरवायचे.

त्यांच्यापैकी एक होते काझुयोशी सासाकी, एक स्थानिक नगरसेवक. त्यांची पत्नी मिवाको त्सुनामीत मरण पावली होती. रॉयटर्सचे पत्रकार तिथे गेले तेव्हा त्यांनी पत्नीचा जुना मोबाइल नंबर लावला.

त्यांनी भाषण दिलं नाही. त्यांनी रोजच्या बातम्या सांगितल्या. अखेर ते तात्पुरत्या घरातून बाहेर पडले होते. त्यांचा सगळ्यात धाकटा मुलगा नवं घर बांधत होता, जिथे ते नातवंडांसोबत राहू शकतील.

फोन ठेवण्याआधी त्यांनी सांगितलं की आरोग्य तपासणीत त्यांचं वजन कमी झाल्याचं दिसलं. मग त्यांनी वचन दिलं की ते स्वतःची काळजी घेतील.

0

तारा ज्या फोनला जोडतात

10 पैकी 1

ओत्सुचीचे लोक, जे 2011 मध्ये गमावले

30k+

लोक इथे येऊन गेले

जगभर पोहोचलेला एक बूथ

2017 पर्यंत किमान 25,000 लोक इथे येऊन गेले होते. नंतरच्या मोजणीत हा आकडा 30,000 पेक्षा जास्त सांगितला गेला. वह्या एकामागून एक भरत गेल्या.

जपानच्या NHK या प्रसारकाने बूथमधल्या लोकांचं चित्रीकरण केलं. 2016 मध्ये अमेरिकन रेडिओ कार्यक्रम *This American Life* ने ही गोष्ट सांगितली. 2020 मध्ये त्यावर *Voices in the Wind* हा चित्रपट आला.

आज इतर देशांतही लोकांनी आपापले वाऱ्याचे फोन उभारले आहेत. एका माणसाची दुःख सोसण्याची खासगी पद्धत सगळीकडच्या अनोळखी लोकांसाठी एक भेट ठरली.

केव्हा काय घडलं

- **2010** सासाकीच्या चुलतभावाचं निधन. वर्षाच्या शेवटी ते बूथ उभारतात.
- **2011** ओत्सुचीला त्सुनामीचा तडाखा. ते बाग सगळ्यांसाठी खुली करतात.
- **2016** This American Life ही गोष्ट परदेशात पोहोचवतो.
- **2017** किमान 25,000 लोक येऊन गेले. सासाकी फोनवर एक पुस्तक प्रकाशित करतात.
- **2020** Voices in the Wind हा चित्रपट प्रदर्शित होतो.
- **आता** 30,000 पेक्षा जास्त लोक, आणि इतर देशांतही वाऱ्याचे फोन.

प्रकरण दुसरे

ही गोष्ट खास का आहे

या गोष्टीत कुणालाच आपलं माणूस परत मिळालं नाही. काहीच दुरुस्त झालं नाही. हेच तिला वेगळं बनवतं.

आमचं मत

फोन तांत्रिकदृष्ट्या काहीच करत नाही. तो चालतो कारण तो लोकांना तीन गोष्टी देतो: एक खासगी जागा, मोठ्याने बोलण्याचं एक कारण, आणि जे कधीच सांगता आलं नाही ते सांगण्याची मुभा.

प्रकरण तिसरे

आपण काय शिकू शकतो

1

तुमच्या भावनांना जागा द्या

सासाकींनी “यातून बाहेर येण्याची” वाट पाहिली नाही. त्यांनी एक छोटासा विधी तयार केला, ज्यामुळे ते बोलत राहू शकले.

हे करून पाहा: तुम्ही गमावलेल्या किंवा दुरावलेल्या व्यक्तीला एक छोटं पत्र लिहा. ते पाठवण्याची गरज नाही.

2

ज्याने मदत केली ते वाटा

बूथ एक खासगी साधन म्हणून सुरू झाला. त्यांनी अनोळखी लोकांसाठी दार उघडलं तेव्हा त्याचा सगळ्यात मोठा परिणाम झाला.

हे करून पाहा: कठीण काळातून तुम्हाला बाहेर काढणाऱ्या एका गोष्टीचं नाव घ्या. या आठवड्यात एका मित्राला त्याबद्दल सांगा.

3

साधेपणा महागड्या गोष्टींवर मात करू शकतो

ना अँप, ना बजेट, ना तारा. एका जुन्या बूथने आणि एका वहीने हजारो लोकांना मदत केली.

हे करून पाहा: कामातल्या किंवा घरातल्या पुढच्या अडचणीवर विचारा: याचं सगळ्यात साधं, हाताळता येणारं रूप काय असेल?

4

छोट्या गोष्टी जमेल तेव्हाच सांगा

फोन करणाऱ्यांनी रोजच्या बातम्या सांगितल्या: नवं घर, आरोग्य तपासणी. याच छोट्या गोष्टींची त्यांना सगळ्यात जास्त आठवण यायची.

हे करून पाहा: आज कुणालातरी फक्त एक साथी बातमी सांगण्यासाठी फोन करा. पाच मिनिटं पुरेशी आहेत.

काही नुकसान भरून निघत नाही. पण कुणालाही
ऐकलं जाण्याची एक जागा देता येते.

स्रोत (इंग्रजीत)

Reuters, via The Sun (Malaysia)

[Japan's tsunami survivors call lost loves on the phone of the wind](#)

Honolulu Star-Advertiser, 2017

["Wind phone" links living with dead](#)

This American Life, Episode 597 (2016)

[Act One: Really Long Distance](#)

Unseen Japan

[Wind phone in Iwate](#)

तथ्य-तपासणी टीप: भेट देणाऱ्यांचे आकडे वर्षानुसार वेगळे आहेत: 2017 पर्यंत किमान 25,000, आणि नंतरच्या बातम्यांत 30,000 पेक्षा जास्त. "आमचं मत" असलेल्या ओळी आमचं स्वतःचं विश्लेषण आहे. बाकी सर्व माहिती वरील स्रोतांमधून घेतली आहे.